

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΘΕΜΑΤΑ
ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ
2^ο ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ

Διδαγμένο κείμενο

Ἄλλας δὲ καθημένας πέριξ δι' ἴσου τρεῖς, ἐν θρόνῳ ἐκάστην, θυγατέρας τῆς Ἀνάγκης, Μοίρας, λευχειμονούσας, στέμματα ἐπὶ τῶν κεφαλῶν ἐχούσας, Λάχεσιν τε καὶ Κλωθῶ καὶ Ἄτροπον, ὑμνεῖν πρὸς τὴν τῶν Σειρῆνων ἁρμονίαν, Λάχεσιν μὲν τὰ γεγονότα, Κλωθῶ δὲ τὰ ὄντα, Ἄτροπον δὲ τὰ μέλλοντα. Καὶ τὴν μὲν Κλωθῶ τῇ δεξιᾷ χειρὶ ἐφαπτομένην συνεπιστρέφειν τοῦ ἀτράκτου τὴν ἔξω περιφορὰν, διαλείπουσαν χρόνον, τὴν δὲ Ἄτροπον τῇ ἀριστερᾷ τὰς ἐντὸς αὐτῶν ὡσαύτως· τὴν δὲ Λάχεσιν ἐν μέρει ἐκατέρας ἐκατέρα τῇ χειρὶ ἐφάπτεσθαι. Σφᾶς οὖν, ἐπειδὴ ἀφικέσθαι, εὐθὺς δεῖν ἵεναι πρὸς τὴν Λάχεσιν. Προφήτην οὖν τινα σφᾶς πρῶτον μὲν ἐν τάξει διαστῆσαι, ἔπειτα λαβόντα ἐκ τῶν τῆς Λαχέσεως γονάτων κλήρους τε καὶ βίων παραδείγματα, ἀναβάντα ἐπὶ τι βῆμα ὑψηλὸν εἰπεῖν—«Ἀνάγκης θυγατρὸς κόρης Λαχέσεως λόγος. Ψυχαὶ ἐφήμεροι, ἀρχὴ ἄλλης περιόδου θνητοῦ γένους θανατηφόρου. Οὐχ ὑμᾶς δαίμων λήξεται, ἀλλ' ὑμεῖς δαίμονα αἰρήσεσθε. Πρῶτος δ' ὁ λαχὼν πρῶτος αἰρείσθω βίον ᾧ συνέσται ἐξ ἀνάγκης. Ἀρετὴ δὲ ἀδέσποτον, ἦν τιμῶν καὶ ἀτιμάζων πλέον καὶ ἔλαττον αὐτῆς ἕκαστος ἔξει. Αἰτία ἐλομένου· θεὸς ἀναίτιος.»

Πλάτωνος Πολιτεία

617CE

A. Από το κείμενο που σας δίνεται, να μεταφράσετε το απόσπασμα:
«Ἄλλας δὲ καθημένας... πρὸς τὴν Λάχεσιν».

Μονάδες 10

B. Να απαντήσετε στις παρακάτω ερωτήσεις:

B1. «Ἀνάγκης θυγατρὸς... θεὸς ἀναίτιος»: Ο λόγος που εκφωνεῖ ο προφήτης χαρακτηρίζεται ἀπὸ ἱερατικὴ μεγαλοπρέπεια. Πῶς ἐπιτυγχάνεται αὐτό;

Μονάδες 15

B2. «Ἀρετὴ δὲ ἀδέσποτον»: Για ποιους λόγους ο Πλάτων παρουσιάζει την αρετὴ ὡς «ἀδέσποτη»; Να συσχετίσετε την ἀποψη του Πλάτωνα για την αρετὴ με την ἀποψὴ του για το αγαθό.

Μονάδες 15

B3. Από ποῦ ἀντλησε στοιχεῖα ο Πλάτων, για να συγγράψει τον μῦθο του Ἡρός, και για ποιους το επινόημά του αυτό λειτούργησε ὡς πρότυπο;

Μονάδες 10

B4. «δαίμων»: α. Να αποδώσετε την αρχική σημασία της λέξης.

Μονάδες 2

β. Να γράψετε δύο ομόρριζες απλές λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας.

Μονάδες 2

γ. Να γράψετε τρεις λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με την ἴδια λέξη ὡς δεῦτερο συνθετικό και να τις ερμηνεύσετε.

Μονάδες 6

Αδίδακτο κείμενο

Καὶ πεμφθεὶς ὁ Τιμησίθεος ἦκεν ἄγων τοὺς ἄρχοντας. Ἐπεὶ δὲ ἀφίκοντο, συνῆλθον οἳ τε τῶν Μοσσυνοίκων ἄρχοντες καὶ οἱ στρατηγοὶ τῶν Ἑλλήνων· καὶ ἔλεξε Ξενοφῶν, ἡρμήνευε δὲ Τιμησίθεος· ὦ ἄνδρες Μοσσύνοικοι, ἡμεῖς βουλόμεθα διασωθῆναι πρὸς τὴν Ἑλλάδα πεζῇ· πλοῖα γὰρ οὐκ ἔχομεν· κωλύουσι δὲ οὗτοι ἡμᾶς οὐς ἀκούομεν ὑμῖν πολέμιους εἶναι. Εἰ οὖν βούλεσθε, ἔξεστιν ὑμῖν ἡμᾶς λαβεῖν συμμάχους καὶ τιμωρῆσασθαι εἴ τί ποτε ὑμᾶς οὗτοι ἠδίκησαν, καὶ τὸ λοιπὸν ὑμῶν ὑπηκόους εἶναι τούτους. Εἰ δὲ ἡμᾶς ἀφήσετε, σκέψασθε πόθεν αὖθις ἂν τοσαύτην δύναμιν λάβοιτε σύμμαχον.

Γ1. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας το κείμενο.

Μονάδες 20

Γ2.α. Πλοῖα γὰρ οὐκ ἔχομεν· κωλύουσι δὲ οὗτοι ἡμᾶς οὕς ἀκούομεν πολεμίους εἶναι. Να ξαναγράψετε το κείμενο αυτό, μεταφέροντας όλους τους τύπους στον ενικό αριθμό.

Μονάδες 4

β. ἀκούομεν, λαβεῖν, συνῆλθον: Να γράψετε το δεύτερο ενικό πρόσωπο της Προστακτικής του ίδιου χρόνου στην ίδια φωνή.

Μονάδες 6

Γ3.α. Να βρείτε τα υποκείμενα των ρημάτων και των απαρεμφάτων του παρακάτω κειμένου: Ὡς ἄνδρες Μοσσύνοικοι, ἡμεῖς βουλόμεθα διασωθῆναι πρὸς τὴν Ἑλλάδα πεζῇ· κωλύουσι δὲ οὗτοι ἡμᾶς οὕς ἀκούομεν ὑμῖν πολεμίους εἶναι.

Μονάδες 5

β. Εἰ οὖν βούλεσθε, ἔξεστιν ὑμῖν ἡμᾶς λαβεῖν συμμάχους: Τι δηλώνει το είδος αυτό του υποθετικού λόγου;

Μονάδες 3

Να μετατρέψετε τον υποθετικό αυτό λόγο έτσι, ώστε να δηλώνει την απλή σκέψη του λέγοντος.

Μονάδες 2